

Umowa rachunku bankowego. Umowa kredytu.

Tomasz A. Winiarczyk

UMOWA RACHUNKU BANKOWEGO

- Przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku,
na czas oznaczony lub nieoznaczony,
do przechowywania jego środków
pieniężnych oraz,
jeżeli umowa tak stanowi,
do przeprowadzania na jego zlecenie
rozliczeń pieniężnych.

regulacje prawne

☐ Kodeks cywilny art. 725-733

☐ ustawa Prawo bankowe art. 49-62

rodzaje rachunków bankowych

☐ Banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

– dla osób prawnych, innych jednostek organizacyjnych lub przedsiębiorców:

1) rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze, oraz prowadzone dla nich rachunki VAT;

2) rachunki lokat terminowych;

– dla osób fizycznych, SKO, kas zapomogowo-pożyczkowych, rada rodziców:

3) rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, w tym rachunki rodzinne, oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych;

– dla posiadacza przez osobę trzecią:

4) rachunki powiernicze.

tylko dla osób fizycznych, którym przyznano niepodlegające egzekucji świadczenia, dodatki, zasiłki oraz inne kwoty

forma umowy

Umowa rachunku bankowego jest zawierana na piśmie.

elementy umowy

- 1) strony umowy;
- 2) rodzaj otwieranego rachunku;
- 3) walutę rachunku;
- 4) czas trwania umowy;
- 5) o ile strony zastrzegają oprocentowanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku – wysokość tego oprocentowania i przesłanki dopuszczalności jego zmiany przez bank, a także terminy wypłaty, postawienia do dyspozycji lub kapitalizacji należnych odsetek;
- 6) wysokość prowizji i opłat za czynności związane z wykonywaniem umowy oraz przesłanki i tryb ich zmiany przez bank;
- 7) formy i zakres rozliczeń pieniężnych dokonywanych na polecenie posiadacza rachunku oraz terminy ich realizacji;
- 8) przesłanki i tryb dokonywania zmian umowy;
- 9) przesłanki i tryb rozwiązywania umowy rachunku bankowego;
- 10) zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku.

dysponowanie środkami

- Posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku.
- W umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami.

obracanie wolnymi środkami przez bank

- Bank może obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu w całości lub w części na każde żądanie, chyba że umowa uzależnia obowiązek zwrotu od wypowiedzenia.

odmowa zlecenia

- Bank może odmówić wykonania zlecenia posiadacza rachunku bankowego tylko w wypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych.

informowanie – stan rachunku

- Przy umowie zawartej na czas nieoznaczony bank jest obowiązany informować posiadacza rachunku, w sposób określony w umowie, o każdej zmianie stanu rachunku bankowego.
- Bank jest obowiązany przysyłać posiadaczowi co najmniej raz w miesiącu bezpłatnie wyciąg z rachunku z informacją o zmianach stanu rachunku i ustaleniem salda, chyba że posiadacz wyraził pisemnie zgodę na inny sposób informowania o zmianach stanu rachunku i ustaleniu salda.
- Posiadacz rachunku bankowego jest obowiązany zgłosić bankowi niezgodność zmian stanu rachunku lub salda w ciągu czternastu dni od dnia otrzymania wyciągu z rachunku.

zmiana adresu

- Posiadacz imiennego rachunku bankowego obowiązany jest zawiadamiać bank o każdej zmianie swego zamieszkania lub siedziby.

małoletni

- Małoletni posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może po ukończeniu trzynastu lat swobodnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na tych rachunkach, o ile nie sprzeciwi się temu na piśmie jego przedstawiciel ustawowy.

na wypadek śmierci

❑ W przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków:

1) kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku osobie, która przedstawiła rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią kosztów –w wysokości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku;

2) kwotę równą wpłatom na rachunki dokonanych przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.

rozwiązanie umowy

❑ Rozwiązanie umowy rachunku bankowego zawartej na czas nieoznaczony może nastąpić w każdym czasie wskutek wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron; jednakże bank może wypowiedzieć taką umowę tylko z ważnych powodów.

roszczenia

- Roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch.
- Nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych.

UMOWA KREDYTU

- Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

podstawa prawna

- ustawa Prawo bankowe art. 69-79c
- ustawa o kredycie konsumenckim

forma umowy

- Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie.

elementy umowy

Umowa kredytu powinna określać w szczególności:

1) strony umowy;

2) kwotę i walutę kredytu;

3) cel, na który kredyt został udzielony;

4) zasady i termin spłaty kredytu;

4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu;

5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;

6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;

7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;

8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;

9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje;

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

zdolność kredytowa

Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy.

Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.

kredyt

- W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu.
- Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni.

pożyczka a kredyt

POŻYCZKA

- dowolna forma
- cel nieokreślony
- rzecz staje się własnością pożyczkobiorcy
- nieodpłatna albo odpłatna
- nie musi być zabezpieczona

KREDYT

- forma pisemna
- na konkretny cel
- pieniądze są w dyspozycji kredytobiorcy, który musi wykorzystać kredyt zgodnie z umową
- odpłatny
- musi być zabezpieczony

zabezpieczenia kredytu – osobiste

- poręczenie** – osoba fizyczna lub prawna zobowiązuje się do spłaty kredytu z odsetkami, jeżeli kredytobiorca nie spłaci go w terminie
- weksel własny in blanco** – kształtuje dodatkową ścieżkę egzekwowania roszczeń banku; sporządza się deklarację wekslową, wg której bank jest uprawniony wypełnić weksel w przypadku zaprzestania spłaty
- poręczenie wekslowe (awal)** – czynność prawna polegająca na poręczeniu za cudzy dług wekslowy
- gwarancja bankowa** – zobowiązaniem banku do zapłaty kwoty maksymalnej wskazanej w gwarancji (sumy gwarancyjnej), w przypadku gdy zleceniodawca gwarancji, na którego została wystawiona, nie wywiąże się ze swojego zobowiązania
- przelew (cesja) wierzytelności** – bank kredytujący żąda zadeklarowania przez nabywcę, że cedowaną wierzytelność przekaże bankowi kredytującemu
- przystąpienie do długu**

zabezpieczenia kredytu – rzeczowe

- zastaw na rzeczach i prawach** – zabezpieczenie spłaty kredytu na rzeczy ruchomej
- hipoteka** – zabezpieczenie spłaty kredytu na nieruchomości, dla której złożono księgę wieczystą; przypisana jest do nieruchomości bez względu na to, kto jest jej właścicielem; nie można ustanowić jej na nieruchomości, którą dłużnik ma tylko do użytku
- przewłaszczenie na zabezpieczenie** – forma zabezpieczenia wierzytelności polegająca na przeniesieniu przez dłużnika prawa własności swojej rzeczy na wierzyciela
- blokada środków na rachunku bankowym** – ustalona pisemnie z wykluczeniem odwołania
- kaucja** – wymaga umowy pisemnej, składa się ją na odrębnym rachunku bankowym

KREDYT KONSUMENCKI

- Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności:
 - 1) umowę pożyczki;
 - 2) umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego;
 - 3) umowę o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, jeżeli konsument jest zobowiązany do poniesienia jakichkolwiek kosztów związanych z odroczeniem spełnienia świadczenia;
 - 4) umowę o kredyt, w której kredytodawca zaciąga zobowiązanie wobec osoby trzeciej, a konsument zobowiązuje się do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia;
 - 5) umowę o kredyt odnawialny.

obowiązek informacyjny

- Przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki konsument powinien otrzymać:
 - formularz informacyjny, w którym zawarte będą informacje dotyczące kosztów związanych z kredytem;
 - otrzymać bezpłatny projekt umowy, o ile w ocenie kredytodawcy/pośrednika spełnia on warunki udzielenia kredytu.
- Kredytodawca/pośrednik powinien udzielić wyjaśnień w przypadku wątpliwości co do treści zawartych w formularzu lub umowie.

kredyt konsumencki

- Kredytobiorca ma prawo do spłaty kredytu przed terminem, a kredytodawca nie może uzależnić wcześniejszej spłaty kredytu od jego poinformowania przez konsumenta.
- Wcześniejsza spłata kredytu może się wiązać z koniecznością zapłaty prowizji, którą kredytodawca może zastrzec w umowie.
- W przypadku spłaty części lub całości kredytu przed terminem kredytodawca jest zobowiązany do zwrotu zapłaconych prowizji i opłat proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas korzystania z kredytu.

kredyt konsumencki

- Konsument może odstąpić od umowy, bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.
- Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy kredytobiorca otrzymuje od kredytodawcy przy zawarciu umowy.
- Aby skorzystać z prawa odstąpienia od umowy, kredytobiorca musi doręczyć (na adres wskazany przez kredytodawcę lub pośrednika kredytowego) oświadczenie o odstąpieniu od umowy.
- Konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu.

RRSO – konieczna informacja

- Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) – całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym.
- RRSO uwzględnia nie tylko koszty zaciągniętej pożyczki, ale związane też jest z okresem, w jakim trzeba je ponieść.

kredyt konsumencki

- Konsument jest zobowiązany zwrócić niezwłocznie kredytodawcy kwotę udostępnionego kredytu wraz z odsetkami nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy.